

Psy-Fi

'Vooral niet kapot produceren'

Voor AV & Entertainment Magazine zijn we in een kleine vijftien jaar tijd op heel wat festivals geweest, maar zoiets als Psy-Fi hadden we nog nooit gezien. Sterker nog, schrijver dezis had nog nooit van het festival gehoord en dat is op zich gek als je nagaat dat zo'n 15.000 'hippie-achtige' mensen uit meer dan honderd landen afreisden naar Leeuwarden om zich daar vijf dagen lang, 24 uur per dag onder te dompelen in de psychedelische festivalwereld die in recreatiegebied De Groene Ster in Leeuwarden gecreëerd was. Het festival is bijzonder, de sfeer vredelievend en los. "Een festival als dit moet je vooral niet kapot produceren", vertelt Olaf Hansson (Hansson Producties) die samen met Wiebe Kootstra (Young & Leisure) verantwoordelijk is voor de technische productie van het festival.

Fotografie: Marcel van Kammen

Olaf Hansson en Wiebe Kootstra deden al veel producties samen voordat ze drie jaar geleden 'nagal last minute' werden ingeschakeld om puin te ruimen bij Psy-Fi. De edities daarvoor waren nog door het bestuur van het festival zelf 'geproduceerd', maar het begon hen op dat gebied wat boven het hoofd te groeien. "Een paar weken voor het festival begon werd onze hulp ingeschakeld", vertelt Wiebe Kootstra op het Friese festivalterrein. "Met name op het gebied van geluid en verkeer lagen er toen grote uitdagingen vanuit de edities daarvoor. Juist die problemen wilden we bij onze eerste editie goed afhandelen, voor meer was het toen te kort dag. Vanaf onze tweede editie, de vijfde van Psy-Fi, zijn we veel meer structuur gaan toepassen. Nu gaat alles gestructureerd en planmatig, zoals het hoort bij een festival van dit formaat. Ook voor het bestuur is dat prettig. Daar zie je nu wat meer gelatenheid en ze zitten nu ook weer meer in de rol waarin ze horen."

RAPPORTCIJFER

Volgens Olaf Hansson was het wat dat betreft wel een goed moment om binnen te komen: "Als je op zo'n manier wordt ingevlogen, om de boel te redden dus, kun je eigenlijk al niets meer verkeerd doen. Alles wat je doet heeft meerwaarde. Het was op dat moment gewoon een beetje een rommeltje. Na evaluatie bij de gemeente gingen we daar ook zo blij als een kind weg. We kregen daar een rapportcijfer. Van het slechtste

festival in de gemeente, waren we in één keer naar het beste gegaan...in drie weken tijd! Daarvoor hebben we wel letterlijk drie weken bij elkaar ingewoond zo'n beetje, maar dat is het wel waard geweest."

UNIEK

Qua festival is Psy-Fi met niets in Nederland te vergelijken. Sterker nog, feitelijk zijn Boom Festival (Hongarije) en Ozora (Portugal) de enige twee festivals in de lijn van Psy-Fi. De festivals vinden ook niet voor niets vlak na elkaar plaats. Veel internationale bezoekers doen namelijk een tour langs die drie festivals, waarbij Psy-Fi als 'afterparty' gezien wordt. "Er is een hele internationale gemeenschap die de festivals kent, terwijl veel mensen in Nederland er nog nooit van gehoord hebben", legt Wiebe Kootstra uit. "Uit meer dan honderd landen komen mensen deze kant op, dat maakt het logistiek gezien ook een uitdaging. Daarnaast is het nauwelijks uit te leggen wat het nou precies inhoudt. Nieuwe partnerbedrijven vragen wel eens wat ze kunnen verwachten: 'leg het eens uit'. Tja.... dat is lastig." Olaf Hansson: "Als je met een beveiligingsbedrijf overlegt over het aantal bezoekers dat gaat komen, dan kom je op basis van de kale cijfers op een beveiligingsinzet uit die helemaal niet nodig is bij deze doelgroep."

CHAOS KOST GELD

Bijzonder is ook dat het terrein ieder jaar wordt aangekleed door deco-teams die uit

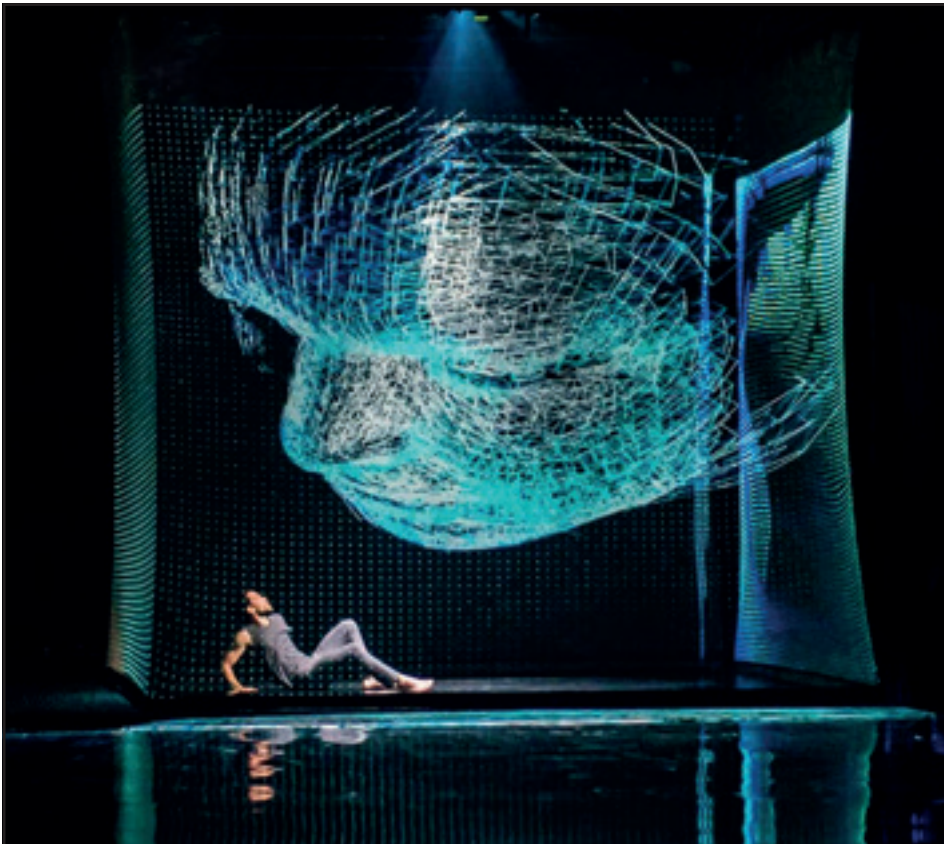
alle windhoeken afreizen naar Leeuwarden. "Spanje, Zuid-Afrika, Portugal, Duitsland... overal vandaan", vertelt Olaf Hansson. "Met zulke partijen is het ook weer anders werken. Iemand omschreef het eens treffend: 'je probeert een zootje piraten in een CDA-model te gieten'. Dat is het ook echt. Het zijn creatieve boefjes." Gezien de aard van het festivalterrein (en de kritische omgeving) wordt tijdens de bouw vooral gewerkt tussen acht uur 's ochtends en negen uur 's avonds. Wiebe Kootsta: "In dat model moet

je die mensen ook zien te gieten. We hebben het inmiddels wel redelijk afgeschermd allemaal. Deze productiecompound bijvoorbeeld, daar kom je niet in op je blote voeten. Dat is wel typisch deze doelgroep: op blote voeten lopen, je haar in dreadlocks dragen en rondrijden in omgebouwde auto's en campers. Dat hoort er gewoon bij, maar we willen wel veiligheid hebben. Het is wel grappig dat we inmiddels ook daadwerkelijk bij het bestuur kunnen aantonen dat het zin heeft om gestructureerder te produceren. Je ziet gewoon al in de begroting terug dat het wat oplevert. Chaos kost altijd geld."

PROFESSIONALISERINGSSLAG

Zoals gezegd komen de decoteams overal vandaan. Aan Hansson en Kootstra de taak om te monitoren waar de teams mee gaan komen, wat ze nodig hebben en hoe ze het best ondersteund kunnen worden. "Een klein deel van hun werk hebben we meteen naar onszelf toegetrokken", legt Olaf Hansson uit. "Voor de main stage zijn bijvoorbeeld enorme bomen geplaatst, waar een grote custom made en met de hand geverfde tent omheen gebouwd is. Vroeger deden zij alles zelf en waren ze vier dagen bezig om die palen te plaatsen. Arbo-technisch gezien en uit menselijke overwegingen willen wij hen dat niet laten doen. Op zaterdagmiddag gaat de productie van start. Met lokale loonwerkers en de professionals gaan wij die palen dan zetten. Daarna mogen zij aan de gang. Vroeger deden ze alles zelf. Ze bouwden podia van hout, daar

PEPPERSCRIM

INNOVATIEF GAASDOEK VOOR
HOLOGRAFISCHE EFFECTEN !

Pygmalion - Sila Sveta © Eugeny Arkhipov

ShowTex AMAZING STAGE FABRICS IN MOTION
INFO@SHOWTEX.COM // WWW.SHOWTEX.COM // WWW.SHOWTEXRENTAL.COM

SMALL BUT MIGHTY!

Hybrid horn-loaded-, vented-, coaxial- and LineArray- enclosure design

hd HLS24

HybridLineSource Speaker System

The hd HLS24 is a new and worldwide unique loudspeaker system invented by Harmonic Design. It dramatically reduces the space, required for a conventional system, and improves the quality of a PA-system to a new level.

- Coverage 100° x 40°
- Undistorted sound up to 144 dB
- 2x 12" Neodymium, 4x 1.4" Neodymium
- integrated 3-Point FastRig - Rigging
- less than 50 kg weight

Sensitivity (1W / 1m)	SPLmax*	Freq. Range (-6dB)	Weight	Dimensions W x H x D (mm)
108 dB	144 dB	60 Hz - 20 kHz	45 kg	480 x 675 x 560

*SPLmax Peak level measured at 1m under free-field conditions using pink noise with crest factor 4

Red Productions - Harmonic Design Benelux
 Knibbelweg 85-f - 2761 JC Zevenhuizen - Tel 0180-328175
WWW.REDPRODUCTIONS.NL - INFO@REDPRODUCTIONS.NL

kwam geen layher aan te pas. Line arrays hingen aan boomstammen." Er heeft met de intrede van Hansson en Kootstra een flinke professionaliseringsslag plaatsgevonden rond de productie van Psy-Fi. Hansson: "Dat is inderdaad zo, al is het nog steeds wel een uitputtingsslag hoor, mede door het internationale karakter. Bovendien hebben die partijen bij die andere festivals (Boom en Ozoro dus, red.) te maken met veel minder strenge regelgeving. Daar kunnen ze de hele dag met auto's het terrein op en af en kun je zomaar ineens auto's bij het hoofdpodium zien staan. Hier moeten ze zich toch aan net wat meer regels houden."

PRACHTTERREIN

Op de vraag of er elk jaar veel verandert aan het festival, reageert Kootstra: "Nou, sowieso het thema. Dit jaar draaide het allemaal om sjamanen en daar is qua deco ook rekening mee gehouden. Het terrein was dit jaar ook iets anders ingedeeld. Het geluidsbeleid is hier extreem streng en we moeten ook een stukje van het terrein open houden voor recreatie. In verband met die

PSY-Fi door de ogen van Vernø Materieelverhuur

Psy-Fi is uitzonderlijk in alle opzichten: de bezoekers, de entourage, de muziek én de sfeer. Het festival trekt zo'n 15.000 bezoekers van over de gehele wereld naar de Friese hoofdstad. Vernø was voor het vierde jaar op rij dé leverancier van Psy-Fi als het aankomt op de levering van sanitaire voorzieningen en groot en klein materieel.

Met behulp van hoogwerkers plaatsten we doeken hoog boven de mainstage, ruwterrein hefrucks zijn een uitkomst bij het plaatsen van zwaar materieel en daarnaast werd er onder andere gebruik gemaakt van kassa-units, kantoor- en materieelcontainers en aanhangwagens. Vernø levert alles wat een festival nodig heeft; van aggregaat tot zwaailamp. Een belangrijk aspect van onze dienstverlening tijdens deze zesde editie van Psy-Fi zijn de 160 mobiele toiletten en de 65 kros urinoirs, inclusief twee reinigingen per dag, in samenwerking met Hoekstra Flowers. Eventspecialist Fred Ekelhof hierover: "Het is dankbaar werk, bovendien zorgen de Psy-Fi bezoekers voor leuke interactie. De reinigingsservice werd gewaardeerd met een 9,1!"

strenge geluidsnormen ga je soms wat draaien met je geluid, dat is nu ook weer gebeurd. Er is in de regio sowieso veel te doen geweest over of je dit terrein wel voor evenementen moet gebruiken, mede daarom zit de gemeente er ook zo bovenop. Er wordt voortdurend uitgekeken naar alternatieven voor dit terrein, maar zoals hier hebben we

het nog nooit ergens gevonden. De infrastructuur is goed, je hebt vijf strandjes op je terrein, er is heel veel groen. Echt een prachtterrein, heel bijzonder."

BIJZONDER

Sowieso is 'bijzonder' het toverwoord als je het hebt over Psy-Fi. Wat te denken van het

LION EVENT SUPPORT

GESPECIALISEERD IN FACILITAIRE-
EN TECHNISCHE PRODUCTIES

T. +31(0)73-5236150
E. willem@lioneventsupport.com

WWW.LIONEVENTSUPPORT.COM

Bose SoundComm™ B30 Headset

Professional audio for critical communication environments

The SoundComm™ B30 Headset provides professional audio, enhanced communication and comfort for users of typical broadcast, live event and sports intercom systems.

- Noise cancelling microphone for clear transmissions.
- Engineered and built with Bose proprietary Acoustic Noise Cancelling technologies.
- Bypass communications mode provides audio with or without battery power.
- Acoustic Noise Cancelling® technology provides increased attenuation of low-frequency noise.
- Durable and robust design made to endure the wear and tear of everyday use, and the temperature and environmental extremes in outdoor environments.

Voor meer info:

Tel. +32-52-412924
e-mail: info@avl.be
www.avl.be

FABER

AUDIOVISUALS
NEP Live Events

Lowlands
Biddinghuizen

Faber Audiovisuals
www.faber-av.com
088 322 37 00

Foto: Nathan Reinds

feit dat het festival vijf dagen lang 24 uur per dag doorgaat, dat het terrein op woensdagochtend om 07.00 uur werd gezegend door vier sjamanen uit alle windstreken en daarna om half negen 's ochtends de dansvloer ramvol stond? "Ook de marktstraat is heel bijzonder", geeft Olaf Hansson aan. "Dat is een markt met zo'n tweehonderd stands in alle vormen en maten en vanuit veel landen. Dan komt er een bus aanrijden die een week lang vanuit Yemen onderweg is geweest om hier op die markt te gaan staan. Kleding, psychedelische kunst...je vindt er echt van alles, zoals je ook op het festivalterrein van alles vindt, van muziek tot tantrische yoga workshops." Wat ook anders is dan op veel andere festivals: iedereen is bijzonder relaxed, niemand schreeuwt en het terrein blijft opvallend schoon. Hansson: "Dat komt mede door de organisatie PsyClean, van de Hongaar Viktor Balogh. Hij komt hier met zestig jongeren van over de hele wereld die 24 uur per dag het terrein schoon houden."

GROEN

Ook het duurzame aspect is belangrijk voor Psy-Fi. "We draaien hier al een paar jaar op BTL, een brandstof die in Scandinavië wordt gegenereerd uit gerecycled plastic", vertelt Wiebe Kootstra. "Varweg, onze stroomleverancier, is daar helemaal op overgestapt. Er wordt op het terrein bovendien gespoeld met oppervlaktewater en ook bij de keuze voor cateraars wordt gekeken naar wie het 't meest duurzaam kan aanbieden." Groen is voor deze doelgroep sowieso vanzelfsprekend, gaat Kootstra verder: "Dit jaar

is het parkeren gereguleerd, omdat je in Leeuwarden dit weekend ook nog het grote Reuzen-evenement hebt in het kader van de 'culturele hoofdstad'. Vorig jaar was het betaald parkeren, maar al het parkeergeld dat binnenkwam, ging vervolgens naar Trees For All. Elke autorit werd zo gecompenseerd. Op die manier wordt elke stap in de productie bekeken. "

GELUID

De meest complexe uitdaging zit 'm op Psy-Fi misschien wel in het geluid. Kootstra: "Bij deze gemeente moet je echt binnen de lijntjes kleuren. Vorig jaar werd het nog

door een Hongaarse partij gedaan, maar dit jaar zijn we op safe gegaan door het bij GV Stage Equipment neer te leggen, een lokale partij die weet hoe streng de restricties hier zijn, maar wel de capaciteiten heeft om een evenement van dit formaat te doen. Vorig jaar deden zij de siteverlichting al, dat liep ook al heel prettig." GV Stage Equipment is vorig jaar van Dynacord overgestapt naar Adamson en heeft meer capaciteit aan line array in huis gehaald om dit soort evenementen te doen. Olaf Hansson: "Hier bestond eerste de wens om voor Funktion One te gaan. Dat hebben we getest, maar dat gooide toch echt te ver. Je moet het hier echt dood kunnen laten vallen achter de vloer. Nu hangt hier 12 inch Adamson. Klinkt als een klok tot nu toe en dat binnen de normen die hier gelden."

NIET KAPOT PRODUCEREN

De opbouw van Psy-Fi is dit jaar erg soepel verlopen, vertelt Hansson verder: "Soepel voor de 'Psy-Fi manier' dan. Bij andere producties weet je vaak elk kabeltje te liggen en elk schroefje te zitten. We zijn ook allebei heel erg van het meewerkend voorman-schap. Niet teveel in de boekjes zitten, maar aanpakken en doen. Op dit festival heb je bijvoorbeeld ook niet dat alle rijplaten kaarsrecht liggen, dat wil deze doelgroep niet. Als het ze niet aanstaat, dan leggen ze er zelf een kleedje overheen om het mooi te maken. Hun tenten en hangmatten staan en hangen ook overal. Vaak wil je dat niet, maar dit festival moet je niet 'kapot produ-

Zoom or Power?

Have it both ways.

MAVERICK MK₃ WASH

Powered by 27 (40 W) Osram RGBW LEDs
and featuring a zoom angle of 7° to 45°

Explore more at: chauvetmaverickeu

CHAUVET
PROFESSIONAL

ceren' door echt alles binnen strakke lijnen te doen. Ze willen het houtje-touwtje en vooral niet te streng."

24 UUR

Psy-Fi is een 24-uurs productie. Hansson: "Met Willem Verbeek van MOA Productions hebben we er ook een heel goede nachtproducent bij betrokken. Daarnaast zijn er ook nog mensen aanwezig die gewoon slapen, maar wel beschikbaar zijn op hun portokanaal. Niet alle stages gaan overigens 24 uur door en het geluid gaat ook op een aangepast niveau. De markstraat is wel ook de hele nacht open en je kan ook altijd eten en drinken op het terrein. Dit jaar merk je wel dat het 's nachts uitsterft, vooral omdat er door de droogte van de afgelopen tijd geen vuur gemaakt mag worden op het terrein. Dan wordt het toch te koud."

LANGZAAM WERKEN

De audio op Psy-Fi draait door tot zondagavond 23.00 uur. Mensen overnachten dan nog wel op het terrein, maar om 10.00 uur

maandagochtend moet het leeg zijn. Daarna begint de breek met een verse out-crew.

"We hebben dan een dag of tien à twaalf om het terrein weer netjes op te leveren, maar dat gaat elk jaar sneller, gewoon omdat er veel meer duidelijkheid is gecreëerd." Die duidelijkheid sluit ook meteen aan op de speerpunten van de werkwijze van het duo, licht Wiebe Kootstra toe: "Gek genoeg is 'langzaam werken' een speerpunt bij deze productie. We willen geen ad hoc beslissingen hoeven nemen en we zijn ons er altijd heel erg van bewust dat elk besluit vervolgens door dominoot." Toch verschilt de manier van werken ook per productie, vult Olaf Hansson aan: "Toen we hier binnenkwamen heerste er gek genoeg een grafstemming, maar lachen en lol maken bij het werk is heel belangrijk. Er werken hier veel vrijwilligers en mensen die het voor een kleine vergoeding doen, gewoon omdat ze het zo leuk vinden. Sfeer is dan héél belangrijk en daar hebben we dan van begin af aan ook flink op ingezet. Ook belangrijk: wat papa zegt, dat moet mama ook zeg-

gen. Je moet consequent en duidelijk zijn. Dat betekent soms ook dat je afscheid moet nemen van mensen, maar dat is dan zo." Wiebe Kootstra: "Bij festivals waar je alleen met professionals werkt is tempo juist heel belangrijk, hier wil je dat tempo er af en toe juist wat uit halen. Het is echt héél anders en dat maakt het ook zo leuk."

TROTS

Kootstra benadrukt vooral trots te zijn als hij rondkijkt op het terrein: "Juist omdat het zo anders is. Het komt ook door de omvang, het duurzame aspect, al die nationaliteiten en hoe het eruitziet. We zetten hier elk jaar iets bijzonders neer, mede dankzij de prettige leveranciers waar we mee werken zoals Varweg, GV Stage Equipment en Verno Materieelverhuur (zie kadertekst, red.). Dat zijn echt fijne partijen om mee te werken. Ze zijn net genoeg 'beunhaas' om een festival als dit op deze manier te doen, maar meer dan genoeg professional om het allemaal écht goed te doen. Samen kom je dan tot zoiets moois."

